

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 11.12.2007
KOM(2007) 787 lõplik

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb ühenduse seisukohta ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus seoses sotsiaalkindlustussüsteeme kooskõlastavate sätete vastuvõtmisega

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu¹ artiklis 46 on sätestatud, et kõnealuses artiklis kehtestatud eesmärgi rakendamiseks võetakse stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsusega vastu asjakohased sätted.

- **Üldine taust**

Ühenduse tasandil kooskõlastatakse liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteeme määruse (EMÜ) nr 1408/71² ja selle rakendusmäärusega (EMÜ) nr 574/72³. Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikkel 46 sisaldab sätteid piiratud kooskõlastamise kohta liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi sotsiaalkindlustussüsteemide vahel. Nende sätete kehtestamiseks on vaja stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsust.

Mitmed muud kolmandate riikidega sõlmitud assotsiatsioonilepingud sisaldavad samalaadseid sätteid sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta. Käesolev ettepanek on osa ettepanekute paketist, milles on sarnased ettepanekud Maroko, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Tuneesia, Horvaatia ja Iisraeliga sõlmitud lepingute kohta.

Selleks, et ühendus saaks stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võtta seisukohta, on vaja nõukogu otsust.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Nõukogu määrusega (EÜ) nr 859/2003⁴ laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 sätteid kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu. Kõnealuses määruses juba käsitletakse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi töötajate eri liikmeriikidest saadud kindlustusperioodide liitmist seoses õigusega teatavatele hüvitistele, nagu on sätestatud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 lõike 1 esimeses taandes. Kuna määrus (EÜ) 859/2003 põhineb asutamislepingu IV jaotisel, siis ei ole see määrus Taani suhtes siduv ega kohaldatav kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga artiklitega 1 ja 2. Seda kohaldatakse üksnes Ühendkuningriigi ja Iirimaa suhtes, kuna kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolliga artikliga 3 on mõlemad liikmesriigid teatanud, et soovivad määruse (EÜ) nr 859/2003 rakendamisel osaleda.

¹ ELT L 84, 20.3.2004, lk 13.

² EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1992/2006 (ELT L 392, 30.12.2006, lk 1).

³ EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 311/2007 (ELT L 82, 23.3.2007, lk 6).

⁴ ELT L 124, 20.5.2003, lk 1.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Käesoleva ettepaneku peamisi küsimusi arutati liikmesriikide delegatsioonidega võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjonis, mis on asutatud määrusega (EMÜ) nr 1408/71. Delegatsioonidel oli ka võimalus sellel teemal märkusi esitada.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Enamus liikmesriikide märkusi olid väga üldised. Mõned, nagu need, mis osutasid ametlikku kontrolli ja meditsiinilist läbivaatust käsitlevate sätete vajadusele, on käesolevas ettepanekus arvesse võetud. Muid küsimusi, nagu eelkõige haldustrahvide kehtestamise sätteid, ei peetud asjakohaseks käesolevasse ettepanekusse kaasata, kuna nad jäävad väljapoole endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 reguleerimisala.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikkel 46 sisaldab piiratud kooskõlastamise sätteid liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi sotsiaalkindlustussüsteemide vahel. Mitmed muud kolmandate riikidega sõlmitud assotsiatsioonilepingud sisaldavad samalaadseid sätteid sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta. Kõigi nende sätete jõustamiseks on vaja asjaomaste assotsiatsiooninõukogude otsust.

Ülalnimetatud sätete eesmärk sotsiaalkindlustuse valdkonnas on tagada, et asjaomase assotsieerunud riigi töötajal oleks võimalik saada teatavaid sotsiaalkindlustushüvitisi, mis on ette nähtud selle liikmeriigi (nende liikmesriikide) õigusaktidega, kuhu töötaja kuulub või on kuulunud. Vastastikkuse põhimõttel kohaldatakse seda ka assotsieerunud riigis töötava ELi kodaniku suhtes.

Kuna kõik sätted ettepanekutes, mis kuuluvad käesolevasse ettepanekute paketti kuue assotsieerunud riigi kohta (Maroko, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Tuneesia, endise Jugoslaavia Makedoonia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ja Iisrael), on peaaegu identsed, hõlbustab see liikmesriikide sotsiaalkindlustusasutustel nende sätete rakendamist. Liikmesriikide sotsiaalkindlustusasutuste jaoks võib nende ettepanekute rakendamine kaasa tuua mõningast finantsmõju, kuna nad peavad maksma näiteks selliseid hüvitisi, nagu on kirjeldatud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46. See artikkel käsitleb siiski ainult isikuid, kes on teinud makseid asjaomase riigi sotsiaalkindlustussüsteemi selle riigi õigusaktide kohaselt. Praegusel etapil on aga

raske mõõta nende ettepanekute täpset mõju riiklikele sotsiaalkindlustussüsteemidele.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Käesolev ettepanek sisaldab nõukogu otsust, mis käsitleb ühenduse seisukohta endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogus, ning lisas on esitatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu poolt sotsiaalkindlustuse valdkonnas tehtud otsus.

Kavandatav stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogu otsus vastab endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46 esitatud nõudele, et kõnealuses artiklis sätestatud sotsiaalkindlustuspõhimõtete kehtestamiseks on vaja otsust. Seetõttu sisaldab otsus rakendussätteid endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 nende sätete jaoks, mis ei ole juba hõlmatud määrusega (EÜ) nr 859/2003. Need sätted on eelkõige seotud Taaniga ja käsitlevad endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi töötajate eri liikmeriikidest saadud kindlustusperioodide liitmist ja teatavate hüvitiste ülekandmist endisesse Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki ning perehüvitiste maksmist endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi töötajatele nende pereliikmete eest, kes asuvad seaduslikult samas liikmesriigis asjaomase töötajaga.

Lisaks tagab kavandatav stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogu otsus, et hüvitiste ülekandmist ja perehüvitiste andmist käsitlevad sätted kehtivad samuti vastastikkuse põhimõttel seaduslikult endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis töötavate ELi töötajate ja nende seaduslikult endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis elavate pereliikmete suhtes.

- **Õiguslik alus**

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 310 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu viimase lause ja teise lõiguga.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek tehakse ühenduse ainupädevusse kuulavas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Liikmesriigid on jätkuvalt ainupädevad riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide kehtestamises, korraldamises ja rahastamises.

Ettepanek ainult lihtsustab liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist, millest tuleneb kasu mõlema poole kodanikele. Peale selle ei mõjuta ettepanek liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel sõlmitud kahepoolsetest sotsiaalkindlustuslepingutest tulenevaid õigusi ja kohustusi, kui nende lepingutega antakse asjaomastele isikutele soodsamad tingimused.

Ettepanekuga vähendatakse riiklike asutuste finants- ja halduskoormust, kuna see ettepanek on osa sarnaste ettepanekute paketist, millega tagatakse kolmandate riikidega sõlmitud assotsiatsioonilepingute sotsiaalkindlustussätete ühtne rakendamine.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt(id): Nõukogu otsus (mille lisas on esitatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse eelnõu)

Muud meetmed ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el:

Kavandatud meetme jaoks ei ole muud võimalust. Stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46 on nõutud vastava stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsust. Asutamislepingu artikli 300 lõikes 2 nähakse ette nõukogu otsus, kui on vaja kehtestada seisukohad, mida tuleb ühenduse nimel võtta assotsiatsioonilepinguga asutatud organis, kui see organ on kutsutud tegema õiguslike tagajärgedega otsuseid.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) LISATEAVE

- **Lihtsustamine**

Ettepanekuga nähakse ette (ELi või riiklike) ametiasutuste halduskorra lihtsustamine ning halduskorra lihtsustamine eraõiguslike isikute jaoks.

Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist käsitlevad ettepaneku sätted on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kodanike suhtes peaaegu samasugused muude assotsieerunud riikide kodanike suhtes kehtestatud sätetega. Riiklike sotsiaalkindlustusasutuste jaoks kaasneb sellega menetluste lihtsustamine ja väiksem halduskoormus.

Ettepanekuga hõlmatud isikute suhtes ei kehti endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46 sisalduvate sotsiaalkindlustuspõhimõtete osas erinevad riiklikud õigusnormid ning seetõttu võivad nad tugineda ühenduses ühtsetele sätetele.

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

A. Nõukogu otsus, mis käsitleb ühenduse seisukohta endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus seoses sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastussätetega.

Artikkel 1

Selles artiklis selgitatakse juriidilist suhet nõukogu otsuse ja lisas oleva stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse vahel.

B. Lisatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsus kõnealuses

stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingus sisalduvate sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamissätete kohta.

I osa: Üldsätted

Artikkel 1

Artiklis määratletakse järgmised liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õiguses kasutatavad mõisted: „leping”, „määrus”, „rakendusmäärus”, „liikmesriik”, „töötaja”, „pereliige”, „õigusaktid”, „hüvitised” ja „perehüvitised”; muude lisatud otsuses kasutatud terminite puhul osutatakse määrusele ja rakendusmäärusele.

Artikkel 2

Kooskõlas endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikliga 46 määratletakse artiklis isikud, kes on hõlmatud lisas oleva otsusega.

II osa

Liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelised suhted

Lisatud otsuse selles osas käsitletakse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 lõike 1 teises ja kolmandas taandes sisalduvaid põhimõtteid ning vastastikkuse klauslit seoses ELi kodanike ja nende pereliikmetega, nagu on sätestatud artikli viimases lõigus.

Artikkel 3

Artiklis loetletakse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 lõike 1 teises ja kolmandas taandes nimetatud sotsiaalkindlustusliigid, mille suhtes kohaldatakse lisatud otsuse II osa.

Artikkel 4

Artiklis käsitletakse rahaliste hüvitiste ülekandmist, nagu on sätestatud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 lõike 1 teises taandes, ning selgitatakse, et see põhimõte kehtib ainult lisatud otsuse artikli 1 punktis h nimetatud hüvitiste korral. Lisatud otsuse artikli 1 punktis h on loetletud kõnealusel taandes nimetatud hüvitised.

Artikkel 5

Artiklis määratletakse, millistel käesoleva ettepanekuga hõlmatud isikutel on õigus pädeva liikmesriigi makstavale perehüvitisele. Sellest artiklist nähtub selgesti, kooskõlas endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikliga 46, et endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi töötajal ei ole õigust perehüvitisele, kui tema pereliikmed elavad väljapool Euroopa Liitu.

III osa

Sotsiaalkindlustussätete rakendamine seoses Taaniga.

Artikkel 6

Määruses (EÜ) nr 859/2003 juba käsitletakse endise Jugoslaavia Vabariigi Makedoonia töötajate eri liikmeriikidest saadud kindlustusperioodide liitmist seoses õigusega teatavatele hüvitistele, nagu on sätestatud endise Jugoslaavia Vabariigi

Makedooniaga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artikli 46 lõike 1 esimeses taandes. Kuna nimetatud määrus põhineb asutamislepingu IV jaotisel, siis kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga artiklitega 1 ja 2 ei ole see määrus Taani suhtes siduv ega kohaldatav. Seetõttu selgitatakse selles artiklis, et Taani peab ülalnimetatud liitmisõhimoote rakendamiseks kasutama määruste (EMÜ) nr 1408/71 ja nr 574/72 sätteid.

IV osa

Muud sätted

Artikkel 7

Artiklis on üldsätted koostöö tegemiseks ühelt poolt liikmesriikide ja nende asutuste ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja tema asutuste vahel, samuti hüvitiesaajate ja asjaomaste asutuste vahel. Need sätted on sarnased määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 84 lõigetele 1, 2 ja 3 ning määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 76 lõikele 3, lõike 4 esimesele ja kolmandale lõigule ning lõikele 5.

Artikkel 8

Artiklis sätestatakse ametliku kontrolli ja arstliku läbivaatuse menetlused, mis on sarnased määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 51 lõike 1 sätetega. Lisaks annab see artikkel võimaluse võtta vastu muid rakendussätteid selles valdkonnas.

Artikkel 9

Artiklis viidatakse lisatud otsuse II lisale, mis on sarnane määruse (EMÜ) nr 1408/71 VI lisaga ja määruse (EÜ) nr 883/2004 XI lisaga ning mida on vaja, et näha ette erisätted endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusnormide kohaldamiseks seoses lisatud otsusega.

Artikkel 10

Nagu on ette nähtud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46, määratakse selles artiklis kindlaks kahepoolsete lepingute nende sätete jõusse jäämine, mis võimaldavad soodsamat kohtlemist.

Artikkel 11

Artiklis nähakse ette täiendavate halduslepingute sõlmimise võimalus.

Artikkel 12

Artiklis ette nähtud üleminekusätted vastavad üleminekusätetele määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 94 lõigetes 1, 3, 4, 6 ja 7 ning määruse (EÜ) nr 883/2004 sarnase artikli 87 lõigetes 1, 3, 4, 6 ja 7.

Artikkel 13

Artiklis selgitatakse lisade õiguslikku seisundit lisatud otsuse suhtes ja nende muutmise korda.

Artikkel 14

Artiklis on kirjeldatud korda, millega tagatakse lisatud otsuse rakendamiseks vajalike meetmete võtmine.

Artikkel 15

Artiklis määratakse kindlaks lisatud otsuse jõustumise kuupäev.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb ühenduse seisukohta ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogus seoses sotsiaalkindlustussüsteeme kooskõlastavate sätete vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 310 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu viimase lausega ja teise lõiguga,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,⁵

arvestades, et ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu artiklis 46 on sätestatud, et kõnealuses artiklis kehtestatud eesmärgi rakendamiseks võetakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogu otsusega vastu asjakohased sätted,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Ühenduse seisukoht ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogus seoses stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingus sisalduvate sotsiaalkindlustussüsteeme kooskõlastavate sätete vastuvõtmisega, põhineb käesolevale otsusele lisatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogu otsuse eelnõul.

Brüssel, [...]

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

LISA

ASSOTSIATSIOON

EUROOPA LIIDU

JA ENDISE JUGOSLAAVIA MAKEDOONIA VABARIIGI VAHEL

- Stabilisatsiooni- ja assotsiatsiooninõukogu -

Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga asutatud

STABILISEERIMIS- JA ASSOTSIEERIMISNÕUKOGU OTSUS Nr .../...,

[kuupäev],

seoses stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu sätetega sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta

STABILISEERIMIS- JA ASSOTSIEERIMISNÕUKOGU,

võttes arvesse lepingut, millega loodi assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel, eriti selle artiklit 46,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nimetatud lepingu artiklis 46 nähakse ette endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine ning sätestatakse sellise kooskõlastamise põhimõtted.
- (2) Nimetatud lepingu artiklis 46 on sätestatud ka, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsusega kehtestatakse kõnealuse artikli sätted.
- (3) Käesoleva otsuse rakendamisel on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi töötajal õigus perehüvitistele, kui tema pereliikmed ja asjaomane töötaja elavad seaduslikult selles liikmesriigis, kus töötaja töötab. Otsus ei anna õigust perehüvitistele nende pereliikmete suhtes, kes elavad mõnes muus riigis, nt endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis.
- (4) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 859/2003 laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 kehtivust nende kolmandate riikide kodanike suhtes, keda need õigusaktid veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu. Nimetatud määrus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu IV jaotisel. Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osalenud Taani määruse (EÜ) nr 859/2003 vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole Taani suhtes siduv ega kohaldatav. Seetõttu on vaja kehtestada Taani suhtes erisätted, milles käsitletakse nimetatud kokkuleppe artikli 46 põhimõtteid, mis on selle määrusega juba hõlmatud.
- (5) Kooskõlastuseeskirjade kohaldamise hõlbustamiseks võib olla vaja kehtestada erisätted, mis arvestaksid endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide erijooni.
- (6) Käesolev otsus ei piira õigusi ja kohustusi, mis tulenevad liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelistest kahepoolsetest lepingutest, mis annavad sotsiaalse kindlustatuse osas eeliseid.

- (7) Liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vaheliste sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastatuse ladusa toimimise tagamiseks on vaja kehtestada konkreetsete sätete, milles käsitletakse liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelist koostööd ning asjaomase isiku ja asjaomase riigi asutuse vahelist koostööd.
- (8) Tuleks vastu võtta üleminekusätted, et kaitsta käesoleva otsusega hõlmatud isikuid ja tagada, et nad ei kaotaks selle jõustumise tõttu oma õigusi,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

I OSA

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

1. Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „leping” – stabiliseerimis- ja assotsiatsioonileping, millega loodi assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel;
 - b) „määrus” – nõukogu määrus (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes;
 - c) „rakendusmäärus” – nõukogu määrus (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes) rakendamise kord;
 - d) „liikmesriik” – Euroopa Ühenduste liikmesriik;
 - e) „töötaja”:
 - i) liikmesriigi õigusaktide kohaldamisel – töötav isik määruse artikli 1 punkti a tähenduses;
 - ii) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaldamisel – töötav isik endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide tähenduses;
 - f) „pereliige”:
 - i) liikmesriigi õigusaktide kohaldamisel – pereliige määruse artikli 1 punkti f tähenduses;
 - ii) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaldamisel – pereliige endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide tähenduses;
 - g) „õigusaktid”:
 - i) liikmesriikide puhul – õigusaktid määruse artikli 1 punkti j tähenduses;
 - ii) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi puhul – vastavad endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis kehtivad õigusaktid, milles

käsitletakse järgmisi sotsiaalkindlustusvaldkondi: vanadus- ja toitjakaotuspension, tööõnnetuse ja kutsehaiguste või nendest tuleneva töövõimetuse hüvitised ning perehüvitised;

h) „hüvitised”:

i) liikmesriikide puhul:

- vanadus- ja toitjakaotuspensionid,
- tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised või
- tööõnnetustest või kutsehaigustest tuleneva töövõimetuse hüvitised,

määruse tähenduses, välja arvatud mitteosamakselised rahalised erihüvitised, mis on kehtestatud määruse IIa lisas;

ii) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi puhul – vastavad endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktides kehtestatud hüvitised, välja arvatud mitteosamakselised rahalised erihüvitised, mis on kehtestatud käesoleva otsuse I lisas;

i) „perehüvitised”:

i) liikmesriikide puhul – perehüvitised määruse artikli 1 punkti u alapunkti i tähenduses;

ii) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi puhul – perehüvitised käesoleva õigusakti tähenduses.

2. Muid käesolevas otsuses kasutatud mõisteid kasutatakse tähenduses, mis on neile antud määruses ja rakendusmääruses.

Artikkel 2

Isikud, kelle suhtes otsus on kohaldatav

Käesolevat otsust kohaldatakse:

- a) töötajate suhtes, kes on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kodanikud ja kes töötavad või on töötanud seaduslikult ühe liikmesriigi territooriumil ning kelle suhtes kohaldatakse või on kohaldatud ühe või mitme liikmesriigi õigusakte, ning nende töötajate ülalpidamisel olevate isikute suhtes;
- b) punktis a nimetatud töötajate pereliikmete suhtes, tingimusel, et nad koos asjaomase töötajaga elavad seaduslikult selles liikmesriigis, kus töötaja töötab,
- c) töötajate suhtes, kes on liikmesriigi kodanikud ja kes töötavad või on töötanud seaduslikult endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi territooriumil ning kelle suhtes kohaldatakse või on kohaldatud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusakte, ning nende töötajate ülalpidamisel olevate isikute suhtes, ning
- d) punktis c nimetatud töötajate pereliikmete suhtes, tingimusel, et nad koos asjaomase töötajaga elavad seaduslikult endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis.

II OSA
LIIKMESRIIKIDE JA ENDISE JUGOSLAAVIA MAKEDOONIA VABARIIGI
VAHELISED SUHTED

Artikkel 3

Reguleerimisala

Käesoleva otsuse II osa kohaldatakse kõigi liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

- (a) vanadushüvitised;
- (b) toitjakaotushüvitised;
- (c) tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised;
- (d) tööõnnetustest või kutsehaigustest tuleneva töövõimetuse hüvitised;
- (e) perehüvitised.

Artikkel 4

Elukohaeeskirjadest loobumine

Hüvitisi artikli 1 punkti h tähenduses ei või vähendada, peatada, võtta tagasi ega konfiskeerida põhjusel, et hüvitisesaaja elab:

- i) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul liikmesriigi territooriumil või
- ii) liikmesriigi õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi territooriumil.

Artikkel 5

Perehüvitised

- 1. Artikli 2 punktis a osutatud töötajad saavad pädeva liikmesriigi õigusaktide kohaselt artikli 2 punktis b nimetatud hüvitist pereliikmete eest selle liikmesriigi kodanikega võrdsetel alustel.
- 2. Artikli 2 punktis c osutatud töötajad saavad endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaselt artikli 2 punktis d nimetatud hüvitist pereliikmete eest endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kodanikega võrdsetel alustel.

III OSA

SOTSIAALKINDLUSTUSSÄTETE RAKENDAMINE SEOSSES TAANIGA.

Artikkel 6

Üldsäte

Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikli 46 lõike 1 esimese taande rakendamiseks kohaldab Taani artikli 2 lõikes a nimetatud isikute suhtes vajalikus ulatuses vastavaid määruse ja rakendusmääruse sätteid.

IV OSA MUUD SÄTTED

Artikkel 7

Koostöö

1. Liikmesriigid ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik edastavad üksteisele kogu teabe, mis on seotud:
 - a) meetmetega, mis on võetud käesoleva otsuse rakendamiseks artiklis 14 nimetatud korra kohaselt;
 - b) muudatustega õigusaktides, mis võivad mõjutada käesoleva otsuse rakendamist.
2. Käesoleva otsuse eesmärgil osutavad liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi võimuorganid ja asutused üksteisele abi nii, nagu rakendaksid nad oma riigi õigusakte. Kõnealuste võimuorganite ja asutuste antav haldusabi peab üldjuhul olema tasuta. Liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi pädevad võimuorganid võivad aga kokku leppida teatavate kulude tagasimaksmises.
3. Liikmesriikide ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi võimuorganid ja asutused võivad käesoleva otsuse eesmärgil suhelda vahetult üksteisega ja asjaomaste isikute või nende esindajatega.
4. Käesoleva otsusega hõlmatud asutused ja isikud on kohustatud vahetama vastastikku teavet ja tegema koostööd, et tagada käesoleva otsuse nõuetekohane rakendamine.
5. Asjaomased isikud peavad teatama pädeva liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi (kui endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on pädev riik) ja elukohajärgse liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi (kui endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on elukohariik) asutustele esimesel võimalusel muutustest oma isiklikus või pereolukorras, mis mõjutab nende õigust hüvitistele käesoleva otsuse alusel.
6. Lõikes 5 osutatud teatamiskohustuse täitmatajätmine võib kaasa tuua proportsionaalsete meetmete rakendamise vastavalt riiklikele õigusaktidele. Need meetmed on sellegipoolest samaväärsed samasugustes olukordades siseriiklike õigusaktide alusel rakendatavatega ega põhjusta taotlejatele erakordseid raskusi neile käesoleva otsusega antud õiguste kasutamisel ega muuda seda võimatuks.

Artikkel 8

Ametlik kontroll ja arstlik läbivaatus

1. Kui käesoleva otsuse kohaldamisalasse kuuluv isik, kes saab artikli 1 punktis h nimetatud hüvitisi, viibib või elab
 - i) endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul liikmesriigi territooriumil või
 - ii) liikmesriigi õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi territooriumil,siis teostab hüvitise maksmise eest vastutava asutuse nõudel ametliku kontrolli ja arstliku läbivaatuse selle riigi asutus, mille territooriumil hüvitise saaja viibib või

elab, vastavalt korrale, mis on ette nähtud viimati nimetatud asutuse kohaldatavates õigusaktides. Hüvitise maksmise eest vastutaval asutusel säilib siiski õigus valida ise arst kõnealuse isiku läbivaatuseks.

2. Üks või enam liikmesriiki ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik võivad pärast stabiliseerimis- ja assotsieerimisenõukogule teatamist leppida kokku muude haldussätete suhtes.

Artikkel 9

Erisätted endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaldamiseks

Erisätted endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaldamiseks võib vajaduse korral ette näha II lisas.

Artikkel 10

Soodsamad kahepoolsed lepingud

Käesolev otsus ei mõjuta kahepoolsetest lepingutest tulenevaid õigusi ja kohustusi, kui nende lepingutega antakse (asjaomastele isikutele) soodsamad tingimused.

Artikkel 11

Käesoleva otsuse rakendamise korda täiendavad lepingud

Kaks või enam liikmesriiki või endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ja üks või enam liikmesriiki võivad vajaduse korral sõlmida stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguid käesoleva otsuse rakendamise halduskorra täiendamise kohta.

V OSA

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Üleminekusätted

1. Käesolevast otsusest tulenevaid õigusi ei omandata otsuse jõustumisele eelneva aja eest.
2. Kui lõikest 1 ei tulene teisiti, omandatakse käesoleva otsuse alusel õigusi ka juhul, kui need on seotud erakorralise juhtumiga, mis toimus enne otsuse jõustumiskuupäeva.
3. Kõik hüvitised, kaasa arvatud perehüvitised, mis on jäänud määramata või mis on peatatud asjaomase isiku kodakondsuse või elukoha tõttu, määratakse või ennistatakse asjaomase isiku taotluse põhjal alates käesoleva otsuse jõustumiskuupäevast, tingimusel, et varem hüvitiste andmist tinginud õiguste põhjal ei ole tehtud ühekordset summeeritud väljamakset.
4. Kui lõikes 3 nimetatud taotlus esitatakse kahe aasta jooksul alates käesoleva otsuse jõustumisest, omandatakse käesolevast otsusest tulenevad õigused alates otsuse jõustumiskuupäevast ning asjaomase isiku vastu ei või tugineda ühegi liikmesriigi ega endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktidele, mis on seotud õiguste lõppemise või piiramisega.

5. Kui lõikes 3 nimetatud taotlus esitatakse pärast kahe aasta möödumist käesoleva määruse jõustumiskuupäevast, jõustuvad kehtivuse säilitanud või ajaliselt piiramata õigused alates taotluse esitamise kuupäevast vastavalt võimalikele soodsamatele sätetele asjaomase liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide alusel.

Artikkel 13

Käesoleva otsuse lisad

1. Käesoleva otsuse lisad on otsuse lahutamatu osa.
2. Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi nõudel võib nimetatud lisasid muuta stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse alusel.

Artikkel 14

Rakendusmeetmed

1. Ühendus ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik võtavad mõlemad meetmeid käesoleva otsuse rakendamiseks ning teatavad nendest stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogule.
2. Stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu teeb otsuse, millega kinnitatakse, et kõik lõikes 1 osutatud meetmed on võetud.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub esimese kuu esimesel päeval, mis järgneb artikli 14 lõikes 2 nimetatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse avaldamisele *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

I LISA

endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi mitteosamakseliste rahaliste erihüvitiste loetelu

...

II LISA

Erisätted endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi õigusaktide kohaldamiseks

...